

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Galvos ir stuburo trauma 7 kreditai (186 val.)	Medicina (06 B)	Medicinos	Neurologijos ir neurochirurgijos klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	-
Konsultacijos	1 kreditas (27 val.)	Individualus darbas	6 kreditai (159 val.)

Dalyko anotacija:

Dalyko tikslas

Įgauti pagrindines galvos ir stuburo traumas epidemiologijos, klinikos, diagnostikos, konservatyvaus ir operacinio gydymo bei išeičių žinias.

Tematika

Galvos smegenų traumas epidemiologija. Sąmonės sutrikimo laipsnis. Komos gylio įvertinimas. Glazgo komų skalė. Komų etiologija. Ligonio esančio komoje tyrimas ir pagrindiniai gydymo būdai: kardiovaskulinė ligonio stabilizacija, pagrindiniai kraujo tyrimai. Galvos smegenų mirties nustatymas. Smegenų edema, etiopatogenezė, klinikiniai simptomai, diagnostika. Medikamentinis gydymas, indikacijos chirurginiam gydymui ir chirurginio gydymo principai. Smegenų ir smegenų kamieno struktūrų dislokacijos ir įstrigimai. Diferencinė galvos smegenų strigimų diagnostika. Galvos smegenų trauminių sužalojimų klasifikacija. Smegenų sužalojimo sunkumo laipsnio įvertinimas. Kaukolės skliauto ir pamato lūžiai, klinikiniai ir radiologiniai simptomai. Impresiniai kaukolės lūžiai. Kraniofacialinė trauma. Kaukolės lūžimų ypatumai vaikams. Kaukolės lūžių gydymo taktika ir metodai. Kaktinio ančio sužalojimai, akiduobės stogo skeveldriniai lūžiai su regos nervo funkcijos pakenkimu. Galvos smegenų sukrėtimas, sumušimas, suspaudimas: klinika, diagnostikos ypatumai, gydymo taktika. Epidurinė, subdurinė ir intracerebrinė trauminės hematomos. Ūmios, poūmės ir lėtinės hematomos. Intrakranijinis slėgis, jo matavimo būdai ir korekcija. Radiologiniai tyrimai (kraniografija, galvos kompiuterinė tomografija, magnetinis rezonansas). Galvos smegenų trauminių ribotų kraujosruvų etiopatogenezė ir klinikinė charakteristika, diagnostika ir chirurginio gydymo taktika. Mišrūs galvos smegenų sužalojimai, klinikos ypatumai, diagnostika, chirurginė taktika. Šautiniai galvos smegenų sužalojimai. Galvos smegenų sužalojimų ankstyvojo ir vėlyvojo periodų uždegiminės, likvorocirkuliacijos ir kraujagyslinės komplikacijos. Osteoplastinė, rezekcinė, dekompresinė kraniotomija. Pirminių frezinių angų taikymas. Kietojo smegenų dangalo atvėrimas, užsiuvimas ir plastika (auto-, homo-, hetero-). Kraujavimo stabdymo būdai neurochirurgijoje. Kaukolės defektų homo- ir heteroplastikos metodai, encefalolizės indikacijos ir technika. Kaukolės pamato defektų plastika dėl likvoro fistulių, operacijų metodai. Šoninių galvos skilvelių priekinio ir užpakalinio rago punkcija. Skilvelių ilgalaikio drenažo metodai. Trauminių intrakranijinių hematoma šalinimo operacijos. Kranioplastikos operacija. Likvoro fistulės kontrastavimas. Potrauminė hidrocefalija, jos diagnostika ir gydymo metodai.

Stuburo traumas epidemiologija. Paprasti ir neurokomplikuoti stuburo lūžimai. Stuburo lūžių biomechanika, atsparos kolonos. Stuburo lūžimų klasifikacija. Rotacinis, hiperfleksinis ir hiperekstenzinis lūžimų mechanizmai. Nugaros smegenų

sužalojimų patofiziologija, klinika. Spinalinis šokas. Spinalinio šoko konservatyvus gydymo taktika. Stuburo stabilumo sąvoka. Neurokomplikuoti stuburo lūžimai. Nugaros smegenų sužalojimai: sukrėtimas, sumušimas, suspaudimas, nutraukimas. Klinika, pakenkimo aukščio diagnostika. Dalinio nugaros smegenų sužalojimo sindromai. Pacientų su nugaros smegenų pakenkimu konservatyvus gydymas, komplikacijų profilaktika. Stuburo fiksacijos operacijos traumos atveju. Nugaros smegenų sužalojimo chirurginio gydymo būdai. Stuburo ir nugaros smegenų mišrūs sužalojimai, chirurginio gydymo taktika. Nugaros smegenų sužalojimų komplikacijos (pragulės, pneumonijos, urosepsis, sepsis, raumenų spazmas kontraktūros), jų profilaktika ir komplikacijų gydymas. Neuropatinė šlapimo pūslė.

Rekomenduojama literatūra:

1. Cooper PR, Golfinos JG (eds). Head injury. McGraw-Hill. New York. 2000.
2. Albright AL, Pollack IF, Adelson PD (eds.). Principles and practice of pediatric neurosurgery. Thieme. New York Stuttgart. 2008.
3. Budrys V (red.). Klinikinė neurologija. 2as leidimas. Vaistų žinios. 2009.
4. Winn RH. Youmans neurological surgery. 6th edition. Elsevier Saunders, 2011.
5. Budrys V. Urgentinė neurologija. Vilnius: Vaistų žinios, 2011.
6. Quinones-Hinojosa A (ed.). Schmidek&Sweet operative neurosurgical techniques: indications, methods, and results. 6th edition. Saunders Elsevier. 2012.
7. Gean AD. Brain injury: applications from war and terrorism. Wolters Kluwer. 2014.
8. Ullman JS, Raksin PB (eds). Atlas of Emergency Neurosurgery. Thieme. 2015.
9. Watkins RG III, Watkins RG IV (eds.). Surgical approaches to the spine. 3rd edition. Springer. 2015
10. Greenberg MS (ed). Handbook of neurosurgery, 8th edition. Thieme. New York. 2016.

Konsultuojantys dėstytojai

1. Saulius Ročka (prof. dr.):

1. **Rocka S**, Jarzemska E, Cooper E, Cooper B. Right median nerve electrical stimulation for coma treatment – recent experience in Lithuania and the USA // In: Kanno T, Kato Y (eds) Minimally Invasive Neurosurgery and Multidisciplinary Neurotraumatology, Springer, 2006: 376-385.
2. Preikšaitis A, **Ročka S**. Galvos traumos epidemiologija Vilniuje ir Vilniaus apskrityje // Lietuvos Chirurgija 2006; 4(1): 29-38.
3. Preikšaitis A, Ročka S. Ligoninėje gydytos galvos smegenų traumos epidemiologija Vilniuje ir Vilniaus krašte // Lietuvos Chirurgija 2007; 5(1): 18-32.
4. A.Gvazdaitis, **S.Ročka**, R.Vilcinis, V.Grykšas, G.Miliūnas, V.Martusevičius. Galvos smegenų traumos diagnostikos ir gydymo metodinės rekomendacijos // Neurologijos seminarai 2010; 14(46): 281-300.
5. **S.Ročka**. Galvos ir stuburo trauma // Urgentinė neurologija (red. V.Budrys), Vaistų žinios, Vilnius, 2011, pp. 277-315.
6. A.Preiksaitis, S.Krakauskaitė, V.Petkus, **S.Ročka**, R.Chomskis, T.Forcht Dagi, A.Ragauskas. Association of Severe Traumatic Brain Injury Patients Outcomes With Duration of Cerebrovascular Autoregulation Impairment Events // Neurosurgery 2016;79(1):75-82. Epub 2015 Dec 18, doi: 10.1227/NEU.0000000000001192.
7. Z.Rackauskas, O.Lapteva, **S.Ročka**. Timing of Surgery for Neurologically Compromised Traumatic Cervical Spine Injuries // J Neurol Surg A Cent Eur

	Neurosurg 2016; 77(05): 427-431. DOI: 10.1055/s-0035-1564052
2.	<p><u>Gunaras Terbetas (dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Terbetas G, Vaitkuvienė A. Perkutaninė lazerinė liumbalinio tarpslankstelinio disko dekompresija // Lietuvos chirurgija. 2009; 7(1-2): 35-40. 2. Varanius D; Terbetas G; Vaitkus JV; Vaitkuvienė A. Spinal hernia tissue autofluorescence spectrum // Lasers In Medical Science [Lasers Med Sci], ISSN: 1435-604X, 2013 Feb; Vol. 28 (2), pp. 423-30.
3.	<p><u>Robertas Kvaščevičius (dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chambers IR, Daubaris G, Jaržemskas E, Fountas K, Kvascevičius R, Ragauskas A, Rocka S, Robinson JS, Sitkauskas A. The clinical application of non-invasive intracranial blood volume pulse wave monitoring // Physiological Measurement 2005; 26: 1019-1032. 2. Ambrozaitis A., Laiškonis A, Broslavskis E, Marcinkutė A, Kaubrys GF, Jaržemskas E, Kvaščevičius R. Neuroinfekcinės ligos // Knyga: Klinikinė neurologija, antras leidimas / Budrys V. Vilnius: UAB „Vaistų žinios“, 2009; 311-404. 3. Autorių kolektyvas // Knyga: Urgentinė neurologija / Budrys V. Vilnius: UAB „Vaistų žinios“, 2011; 1,4,10 skyriai.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos kryptų mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618).

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus: